

MozgásKlinika

**MOZGÁSKLINIKA ÚTMUTATÓ
GAMER GYERMEKEK SZÜLEINEK**

MOZGÁSSZERVI KIHÍVÁSOK A GAMING VILÁGÁBAN

A DIGITÁLIS GENERÁCIÓ

A 21. század fiataljai egy olyan digitális világban nőnek fel, ahol az élet egyre inkább a képernyők előtt zajlik. Az iskolai tanulás, a házi feladat, a közösségi média és a videojátékok miatt a kamaszok naponta akár **8–10 órát is ülnek**, sokszor helytelen testtartásban. Bár a technológia fejlődése számos előnnyel jár, a mozgásszegény életmódnak súlyos következményei lehetnek a fejlődő szervezetre.

A kamaszkor a **test gyors növekedésének és fejlődésének időszaka**, amikor a csontok, izmok és ízületek különösen érzékenyek a tartós terhelésre és a helytelen testtartásra. A túl sok ülés és a kevés mozgás miatt ma már egyre több fiatalnál alakulnak ki **mozgásszervi problémák**, melyek korábban csak felnőtteknél voltak jellemzők.

A videojátékok ma már szinte minden gyermek napi életének része, ami sokszor párosul mozgásszegény életmóddal és helytelen táplálkozással. A szülők idegenkednek a digitális játékoktól, pedig azok fejleszthetik a fiatalok problémamegoldó képességét, kreativitásukat és természetesen rengeteg szórakozást nyújthat számukra. Az viszont igaz, hogy a túlzott mértékű játékhasználat komoly **egészségügyi kockázatokat** jelenthet, súlyos mozgásszervi panaszokat okozhat: az órákon át tartó játék során a sok ülés és a hosszú képernyőidő negatív hatással van a szervezetükre, mozgásszervrendszerükre, vagyis testtartásukra, gerincükre, nyakukra és hátizmaikra.

A hosszú ideig tartó, görnyedt testhelyzetben történő játék következtében a gyermekeknél kialakulhatnak **tartáshibák, gerincferdülés, nyaki és hátfájdalmak**, valamint a jellegzetes „gamer testtartás”. A túlzott egér- és controllerhasználat **kéz-, csukló- és alkari panaszokat** okozhat (pl. „gamer’s thumb”, ínhüvelygyulladás). A mozgásszegény életmód miatt a hát- és hasizmok meggyengülnek, a csípőhajlítók megrövidülnek, ami hosszú távon **testtartási aszimmetriát és fáradékonyságot** idéz elő. Már napi 2–3 óra ülő játék is kimutathatóan növeli az izomfájdalmak előfordulását.

Egy hazai felmérése szerint a magyar iskolások több mint 60%-a panaszodik hát- vagy derékfájásra, amely részben a mozgásszegény, digitális életmódhoz köthető. A mozgásszervi panaszok gyakran társulnak **pszichés tünetekkel** is, mint a fáradékonyság, alvászavar, figyelemzavar vagy stressz. Ezek együtt tovább terhelik a gyermek szervezetét, és rontják a mindennapi közérzetet. A megelőzés kulcsa a mértékletesség és a rendszeres, folyamatos testmozgás.

A WHO ajánlása, hogy a gyermekek napi szabadidős képernyőideje ne haladja meg az 1–2 órát, és minden 30–45 perc játék után érdemes rövid mozgásszünetet tartaniuk. Fontos az ergonomikus ülőhelyzet, a megfelelő testtartás és

a mindennapi legalább 60 perc fizikai aktivitás (futás, biciklizés, úszás stb.). A legfőbb problémát az okozza, hogy a folyamatos videojátékozásból fakadó negatív mozgásszervi hatások lassan, szinte észrevétlenül alakulhatnak ki, ugyanakkor hosszútávú következményekkel járhatnak. Vagyis akkor jelentkeznek majd, amikor a gamerek már felnőtté válnak, és már rég nem gép előtt élik mindennapjaikat.

Összességében a videojáték önmagában nem káros, ha kiegyensúlyozott életmóddal párosul. A mozgás, a pihenés és a játék egészséges arányának megtartásával a gyermekek elkerülhetik a mozgásszervi panaszokat, és a videojátékok fejlesztő hatásait élvezhetik anélkül, hogy egészségük veszélybe kerülne. Ez a kiadvány azért készült, hogy Ön könnyedén felismerje a gamerek megváltozott mozgásszervi jeleit, így egyszerű, otthon végezhető gyakorlatokkal támogathassa gyermeke egészségét. A MozgásKlinika szakértői több mint 20 éve dolgoznak azon, hogy a mozgásszervi problémákat megelőzzék és kezeljék, így tapasztalatunkra és bevált, hatékony gyógymódjainkra bátran támaszkodhat.

A TÚL SOK ÜLÉS HATÁSA A TESTRE

Az emberi test mindennapi mozgásra lett optimalizálva. Amikor hosszú időn keresztül ülünk, az izmok egy része elgyengül, míg más izmok túlfeszülnek. A kamaszok esetében ez különösen veszélyes, mert a csontozat és az izomzat még fejlődésben van, így a rossz szokások könnyen rögzülnek.

Tartáshibák

- A leggyakoribb következmény a **helytelen testtartás**. A sok ülés miatt a kamaszok gyakran előrehajolva, görnyedten ülnek, a válluk előre esik, nyakuk előre billen. Ezt a jelenséget „**gamer posture**”-nek vagy „**tech neck**”-nek nevezik.
- A rossz testtartás miatt a **nyak- és hátizmok** állandó feszülésben maradnak, a **vállak merevvé válnak**, a **gerinc természetes görbülete** megváltozik. Ez nemcsak esztétikai problémát okoz (pl. púpos hát), hanem **fájdalmat, fáradékonyságot és mozgás beszűkülést** is.

Súlyosabb esetekben kialakulhat **gerincferdülés (scoliosis)** vagy **fokozott háti görbület (kyphosis)**.

Izomgyengeség és izomegyensúly-zavar

A mozgásszegény életmód a **törzsizmok elgyengüléséhez** vezet. A hát- és hasizmok, amelyek a testtartás megtartásáért felelősek, nem kapnak elég terhelést.

Ezzel szemben a **csípőhajlítók** és **mellizmok** megrövidülnek a sok ülés miatt.

Ez az izomegyensúly-felborulás a következőkhöz vezethet:

- instabil testtartás,
- derékfájás,
- izomfeszülések,
- csökkent fizikai teljesítmény.

A kamaszok gyakran panaszkodnak arra, hogy „nem bírják végig a testnevelés órát”, „fáj a hátuk” vagy „merev a nyakuk” – ezek mind az ülő életmód közvetlen vagy közvetett következményei.

Alsó végtagi problémák

A túl sok ülés a **vérkeringést is lassítja**, különösen az alsó végtagokban. Emiatt a lábak elnehezülnek, bedagadnak, és hosszú távon gyengülnek a far- és lábizmok is.

A következmények között megjelenhet:

- lúdtalp,
- **térd- és csípőfájdalom**,
- **izomgörcsök**,
- és a járás testtartási hibái.

A gyenge lábizmok miatt a sportolás során megnő a sérülésveszély is, például a bokaficam vagy a térdízületi húzódás kockázata.

Egy 2020-as európai vizsgálat szerint a 14–18 éves korosztály átlagosan **napi 7 órát** tölt ülve, és a nyakfájás, vállmerevség, fejfájás aránya az elmúlt 10 évben több mint kétszeresére nőtt. A **WHO** adatai szerint a 11–17 évesek több mint **80%-a** nem teljesíti a napi ajánlott mozgásmennyiséget, ami hosszú távon nemcsak mozgásszervi, hanem anyagcsere- és keringési problémákhoz is vezethet. A számok jól mutatják, hogy a mozgásszegény életmód ma már nemcsak felnőttkori, hanem **gyermekkori népegészségügyi problémává** vált.

Pszichés és életmódbeli következmények

A mozgásszervi panaszok nemcsak a testre, hanem a lélekre is kihatnak. A tartós fájdalom, feszültség és kimerültség **rontja a koncentrációt, csökkenti a motivációt, és hangulatzavarokat** okozhat. A kamasz, aki naponta sok órát ül, gyakran:

- kevesebbet alszik (éjszakai internetezés vagy játék miatt),

- fáradékonyabb napközben,
- kevésbé aktív társas helyzetekben,
- és hajlamosabb a **szorongásra** vagy **önbizalomhiányra**.

A test és a lélek tehát szorosan összefügg: a mozgáshiányos életmód nemcsak fizikailag, hanem pszichésen is megterheli a fiatalokat.

Megelőzés és egészséges életmód

A mozgásszervi problémák többsége **megelőzhető** megfelelő szokások kialakításával:

- Rendszeres testmozgás

A **WHO ajánlása szerint** a 11–17 éveseknek naponta legalább **60 perc** közepes vagy intenzív testmozgásra van szükségük. Ez lehet sport, tánc, séta, kerékpározás vagy bármilyen aktív tevékenység, ami örömet okoz és kellőképp megterheli a szervezetet. Az ülőidőt érdemes óránként **5–10 perces szünetekkel** megszakítani, hogy a gerinc és az izmok tehermentesüljenek.

- Ergonomikus környezet

Fontos, hogy a kamasz megfelelő **székben** és **asztalnál** üljön:

- a talp érje a talajt,
- a hát támasztva legyen,
- a monitor szemmagasságban helyezkedjen el,
- a vállak lazán, a könyök 90 fokos szögben legyen.

Laptop esetén érdemes külső billentyűzetet és egeret használni, így elkerülhető a fej és váll előre dőlése.

- Tartásjavító gyakorlatok

Egyszerű **nyújtó- és erősítő gyakorlatok** (pl. plank, vállkörzés, hátizomerősítés, jóga) segítenek a helyes testtartás fenntartásában. A rendszeres torna nemcsak a fájdalmat csökkenti, hanem javítja a közérzetet és a koncentrációt is.

Az Economist **„Ready, player four billion”** című [cikke](#) szerint a videojáték-ipar mára messze túlnőtt a tinédzsereken: világszerte mintegy **4 milliárd ember** játszik valamilyen formában, és a szektor bevételei már meghaladják a film- és zeneipar összesített eredményét. A játék ma már **globális szórakoztató- és közösségi platform**, ahol a **metaverzum**,

az **e-sport** és az **ipari, illetve oktatási alkalmazások** is egyre nagyobb teret nyernek. A kutatások azt is kimutatták, hogy a **40–50+ és a nyugdíjas korosztály** körében is folyamatosan nő a videojáték-használat, mivel az nemcsak szórakoztató, hanem **kognitív és mentális előnyökkel** is járhat: segíti a memória és figyelem fenntartási képességet, fokozza az agy feldolgozási sebességét, valamint csökkenti a szorongás és a depresszió tüneteit.

MIÉRT ÉRDEMES A MOZGÁSKLINIKÁRA FIGYELNI?

Mert Magyarország legnagyobb manuálterápiás és gyógytorna-hálózata vagyunk, országos jelenléttel, és egyedülálló **franchise modellben** működünk. Ez azt jelenti, hogy a hálózat minden rendelőjében ugyanaz a magas színvonalú szakmai ellátás várja a pácienseket, legyen szó Budapestről vagy bármelyik nagyvárosról. A dinamikusan bővülő hálózatunknak köszönhetően a legmodernebb terápiás megoldások és gyakorlatok könnyen elérhetők minden család számára.

Ez a kiadvány interaktív gyorsteszteteket, vizuális ellenőrző listákat és könnyen követhető gyakorlati tippeket kínál, hogy a szülők nyomon követhessék gyermekük testtartását, mozgásának hajlékonyságát és izomerő-arányait. Nem kell, hogy a játék öröme sérüljön: tudatos figyelemmel és a megfelelő mozgásprogrammal a gyerekek egészségesen fejlődhetnek, és a tartásproblémák megelőzhetők. Célunk, hogy az érintett gyermekek szülei – a MozgásKlinika szakmai támogatásával – szakszerű, kipróbált és hatékony megoldásokat kaphassanak a gamerek egészséges testtartásához, mozgásfejlődéséhez, miközben a játék öröme zavartalan marad.

Tudta? – A képernyőidő növekedése és a „gamer testtartás” hatása a gerincre

Az elmúlt években drámaian megnőtt a gyerekek képernyő előtt töltött ideje. Egy nemzetközi felmérés szerint a pandémia előtt napi átlagban 2,6 órát, utána viszont több mint 4,3 órát töltenek a gyerekek a kijelzők előtt. Már a **0–8 éves korosztályban** is kimutatható növekedés: 2011 és 2020 között az átlagos képernyőhasználat 2 óra 39 percről 3 óra 12 percre nőtt. Ez a növekedés nemcsak mennyiségi, hanem **minőségi változást** is jelent: a gyermekek ma már nemcsak passzívan nézik a képernyőt, hanem **aktívan, játék közben** is használják. A kutatások szerint ez az aktív „gamer testtartás” nagyobb biomechanikai terhelést okoz, mint a hagyományos TV-nézés. Játék közben a fej és a váll előrehajlása, a törzs statikus tartása, valamint a kéz és kar folyamatos mozgása **fokozott nyaki és háti izomfeszülést** eredményez. Már **napi 3 órányi videojáték** is fokozza a nyaki- és vállfájdalom kockázatát, és bizonyított, hogy **tableten vagy számítógépen való játék közben nagyobb fej- és törzsszögváltozások** történnek, mint TV-nézésnél. Az e-

sportolóknál pedig már most megfigyelhető a **csökkent gerincmobilitás és stabilitás**, ami jól mutatja, hogy a jelenség nem csak elméleti probléma.

Összefoglalva: nemcsak a képernyőidő nőtt meg, hanem az is változott, hogyan ülnek a gyermekek a képernyő előtt. Ma már tudjuk, hogy az aktív képernyőhasználat biomechanikailag sokkal megterhelőbb a gerinc számára, mint a korábbi, passzív.

Miért fontos a mozgásszervi egészség?

A gyermekek teste folyamatosan fejlődik, és ebben az időszakban a helyes testtartás és a rendszeres mozgás kulcsfontosságú. A videojátékok és a digitális eszközök térnyerésével a fiatal korosztály egyre hosszabb ideig ül egyhelyben, gyakran a képernyő felé előredőlvé. Bár a játékok fejlesztik a kreativitást és a problémamegoldó képességet, a hosszú ülés negatív hatása a testre kimutatható és jelentős. Sok gyermek nem „növi ki” ezt a szokást, így a prevenció és a korai felismerés rendkívül fontos a mozgásszervi egészség megőrzésében.

Leggyakoribb problémák gamerek esetében

Nyaki és háti görbület

Amikor a gyermek előredőlvé ül videojáték közben, a nyak és a felső hát izmai folyamatosan feszülnek. Ez kezdetben csak enyhe görbületet eredményez, ami szabad szemmel nehezen észlelhető, de hosszú távon krónikus fájdalomhoz, izomegyensúly-zavarhoz és a testtartás romlásához vezethet. A nyaki görbület különösen veszélyes, mert a gerinc legfelső része irányítja a fej és a vállak mozgását, és ha ez hosszú ideig rossz pozícióban van, akkor a felső hát és a vállöv izmai gyengülhetnek, ami később komolyabb mozgásproblémákhoz vezethet.

A nyaki problémákról itt olvashatsz: [nyaki problémák](#)

„Banyapúp” kialakulása

A felső háti és alsó nyaki szakasz találkozásánál megjelenő kiemelkedés – vagyis a „banyapúp” – gyakran a rossz testtartás következménye. Ez nem csak esztétikai probléma, hanem annak a jele is lehet, hogy a nyaki szakasz kiegyenesedik és felső hát és a vállizmok nem kapnak elegendő erősítő és nyújtó terhelést. A „banyapúp” előrehaladott állapotban befolyásolhatja a gyermek mozgásmintáit, a nyak, vállak és a lapockák helyzetét, és hozzájárulhat a tartásproblémákhoz, izomegyensúly-zavarhoz.

A banyapúpról bővebben itt olvashatsz: [banyapúp](#)

Hamstring rövidülés

A hátsó combizmok feszsége a sok ülés következménye. Ha ezek az izmok túl rövidek, a gyermek nehezen hajol előre, nem tud kényelmesen guggolni, vagy talajt érinteni. Ez nemcsak a mindennapi mozgást nehezíti, hanem sporttevékenység közben is sérülésveszélyt jelent. A feszes hamstring izomzat egyensúlyhiányt okoz a medence és a törzs izmai között, ami hosszú távon derék- és hátfájdalomhoz vezethet.

A hamstringről és panaszairól itt olvashatsz: [hamstring](#)

Tartáshibák

Görnyedt ülés, előre tolódott vállak vagy ferde medence kezdetben apró, nehezen észrevehető eltérések formájában jelentkeznek. Ezek az apró hibák hosszú távon izomegyensúly-zavarhoz és krónikus fájdalomhoz vezethetnek. Ha nem figyelünk rájuk időben, a gyermek a napi mozgás során kompenzációs mintákat alakít ki, ami tovább súlyosbíthatja a problémát.

A tartáshibákról itt olvashatsz: [hanyagtartás](#)

MOZGÁSKLINIKA TIPPEK A MINDENNAPI PREVENCIÓHOZ

Az egészséges testtartást és a rendszeres mozgást érdemes a mindennapok részévé tenni. A legfontosabb, hogy a gyermekek testét rendszeresen mozgassuk, nyújtsuk és erősítsük, még játék közben is. A rövid, de rendszeres mozgásblokkok beiktatása jelentős javulást eredményezhet: 20–30 perc játék után érdemes 2–3 percet felállni, nyújtani vagy sétálni.

A gyermekeknek ergonomikus ülőhelyet kell biztosítani, ahol a monitor szemmagasságban van, a szék és az asztal pedig igazodik a testmagasságukhoz. Az egyszerű gyakorlatok, mint a hát- és nyaknyújtás, a törzs- és hátizom erősítése, jelentősen javítják a testtartást, és csökkentik a hosszú ülés okozta feszültséget. A játék szüneteiben érdemes beiktatni rövid testgyakorlatokat, mint a kar- és törzsnyújtás, sarokemelés, guggolás. Ezek a rövid mozgásformák nemcsak a fizikai egészséget támogatják, hanem segítik a koncentrációt.

A MozgásKlinika szakértői több mint 20 éve dolgoznak azon, hogy a gyermekek mozgásszervi egészségét megőrizzék. Az általunk javasolt módszerek már bizonyítottak, biztonságosak és könnyen beilleszthetők a mindennapi életbe. Prevenációs tippeink megfogadásával a szülők hatékonyan tudják támogatni gyermekeik egészségét, miközben a játék öröme és a digitális szórakozás is megmarad.

A gamer életmód élettani hatásai orvosi szemmel (Dr. Szabó Zoltán)

A gamer megtestesíti a modern ember legtisztább technikai környezetben élő prototípusát. A gamerek életkorilag és a gamifikált helyzetek iránti elköteleződés miatt is, kevésbé nyitottak az életmódjukkal járó egészségkárosító hatásoktól való pánikolásra. Attól még ezek a hatások léteznek, és idővel összeadódnak.

A leginkább kitett szervünk a szem, amely túl sok időt tölt rövidlátásra fókuszált állapotban, csak rövidebb és ritkább időszakokban adatik meg a távolba nézés jótékony pihentető hatása. Ráadásul a játék hevében, a különböző monitorfelületeket is hajlamosak vagyunk túl közlőrl nézni, nem beszélve az okos, részben monitorként is funkcionáló, vagy éppen VR szemüvegekről, amelyek néhány centire szűkítik a látótávolságot, akrobatamutatványra készítve ezzel az éleslátás helyére való fókuszálást. A megkínzott szem fárad, a kötőhártya szárad, a VR-szemüveg által körbebezárt szem fölötti meleg mikroklíma sem segít.

Fokozott igénybevételnek van kitéve a fülünk is, hiszen a mesterséges frekvenciasávokra bontott hangok hatáskeltéséhez a hangerő fokozása nélkülözhetetlen, ha meg testközeli eszközöket, fülhallgatókat, fejhallgatókat is alkalmazunk, a hallóideg igénybevétele extrém lehet. A vizuális mozgások hamis ingert adnak az egyensúlyrendszerünknek, hiszen nem követi a test térbeli, a látottaknak megfelelő elmozdulása, ami az élettani szabályozást zavarja meg.

Játék közben megváltozik az időérzet, ami részben pszichés terhelést, ingerküszöb emelkedést, szimpatikus vegetatív túlsúlyt eredményez, részben tompulnak azok a védelmi rendszerek, amelyek a homeosztázis fenntartására hivatottak: nem érzékeljük, hogy elhasználódott a levegő, dehidrálódunk, éhezünk, fáradtak vagyunk, elzsibbadtak, elgémberedtek ujjaink és végtagjaink. És ez az állapot akár órákon át is fennállhat, úgy, hogy az adrenalin jótékonyan elfedi a figyelmeztető jeleket. Jelentősen fokozódhat a stresszhormon-kiválasztás, az izgalmi keringési és légzési paraméterek, a szervezet megszokott határokon túli igénybevétele. A koncentrált, akár órákon át tartó játék során kényszerszertartások, hatalmas ismétlésszámmal folytatott ízületi kényszermozgások rögzülnek, ráadásul éppen a legsérülékenyebb kisízületekben (ujjak, kéz, nyaki gerinc).

Az izmok dominánsan szűk izometrikus kényszerszertartományban mozognak, esély sincs a kompenzáló nyújtásokra, izotóniás lazításra, komplex, nagy izomcsoportokat széles tartományban megmozgató élettani mozgásszervi folyamatokra. A keringés, különösen az alsó végtagokban jellemző sztázis, azaz a vénás visszaáramlás akadályozottsága, különösen, ha a lábak kényszerszertartása is fokozza ezt, a dehidrált állapot és esetleges vérnyomás-emelkedés, szívritmus-fokozódás mellett, akár trombózist vagy embóliahajlamot is növelhet. Szerencsére egyre inkább

megjelennek a VR-szemüveggel, kesztyűvel, cipővel összerendezett, egyensúlyérzéklet és valódi mozgásformákat alkalmazó 3D-játékélményt nyújtó eszközök, amelyek legalább az izmokat is igénybe veszik. Nem elhanyagolható az öltözet szerepe sem, a laza, jól szellőző, könnyű ruházat és cipő segíti, míg a szoros, bevágó, zárt megoldások gátolják a bőr élettani folyamatait, a párás, nedves, meleg bőr fölötti mikroklíma elősegítheti a patogén flóra elszaporodását az érzékenyebb régiókban.

Fentiekre mind-mind van orvosság, megoldás, védőeszköz.

A képernyőidő nem csak a mozgásszervekre hat. A túlzott képernyőhasználat a testet, a figyelmet, az alvást és a lelki egyensúlyt is jelentősen megterheli. A folyamatos online jelenlét fokozza a szorongást, csökkenti a koncentrációt, és megnehezíti a valódi pihenést. A kék fény megzavarhatja az alvásciklust, a folyamatos értesítések pedig állandó készenléti állapotban tartják az agyat. Gyermeknél és fiataloknál mindez a hangulatra, a tanulási teljesítményre és a kapcsolatok minőségére is hatással lehet. Ugyanakkor a mozgásszervek esetében viszonylag gyors és biztos válaszok állnak már rendelkezésre.

Képernyőidő - egy oldal, amely a szülőket a digitális világ kihívásaiban

A www.kepernyoido.hu egy magyar edukációs magazin, amely a digitális világ értő használatára tanít. Célja, hogy a szülők, pedagógusok és fiatalok jobban értsék a technológia működését, az online kultúra fogyasztását, a közösségi média logikáját és a videójáték-kultúra hatásait. A Képernyőidő nemcsak figyelmeztet a kockázatokra, hanem eszközt is ad a tudatos digitális neveléshez: segít beszélgetéseket indítani, eligazodni az online trendek között, és megtalálni az egyensúlyt a képernyők és a valódi élet között. Missziója, hogy ne a tiltás vagy a teljes ignorancia határozza meg a felnőttek gondolkodását a témát illetően. A MozgásKlinika és a Képernyőidő csapata együttműködésének célja, hogy a megnövekedett képernyőidő okozta egészségügyi és társadalmi kihívások és a szülők felelősségei és lehetőségei témában igyekezzenek minél több információ megosztásával segítséget nyújtani.

Tünetek és figyelmeztető jelek

A gyermekek mozgásszervi problémái sokszor észrevétlenül kezdődnek, hiszen a fiatal test rugalmas, és könnyen alkalmazkodik a kényelmetlen pozíciókhoz. Ezért fontos, hogy a szülők figyelmesen kövessék gyermekük testtartását és mozgásmintáit a mindennapok során, különösen, ha a gyermek sok időt tölt videójátékokkal vagy más ülő

tevékenységgel. Az alábbi jelek segítenek felismerni, hogy ideje odafigyelni, és esetleg bevezetni a gyakorlatokat vagy akár szakemberhez fordulni.

Nyaki és vállfájdalom

Ha a gyermek gyakran panaszkodik a nyak vagy a váll környékén jelentkező feszülésre, fájdalomra, akár fejfájásra, az lehet a hosszú előredőlt testtartás következménye. A kezdeti panaszok aprók lehetnek: enyhe merevség, rövid ideig tartó fájdalom játék vagy ülést követően. Ha ezt a szülő rendszeresen észleli, érdemes figyelni a gyermek ülését, a monitor magasságát és bevezetni a rövid nyújtásokat.

Hátfájdalom vagy „banyapúp”

A nyaki-háti átmenet kiemelkedése, vagyis a „banyapúp” nem mindig tűnik komoly problémának, de gyakran a görnyedt tartás első jele. Ha a gyermek hátán a vállak magasságában enyhe kiemelkedés látható, és a hát felső része görnyedten helyezkedik el, ez figyelmeztető jel lehet. Súlyosabb esetben a kiemelkedés jelentősebb, ami már a lapockák és a vállöv izomegyensúlyának zavarára utal, és hosszú távon korlátozhatja a mozgást.

Csökkent hajlékonyság, feszes hátsó combizmok

A hamstring, vagyis a hátsó combizmok feszsége gyakran észrevétlen marad, amíg a gyermek nem próbál előrehajolni, guggolni vagy a talajt érinteni. Ha nehézséget tapasztal, vagy a gyerek panaszkodik, hogy feszes a lába, az a sok ülés következménye lehet. A feszes izmok nemcsak a hajlékonyságot csökkentik, hanem izomegyensúlyzavart is okozhatnak, ami hosszú távon derék- és hátfájdalomhoz vezethet.

Előre dőlt testtartás és görnyedt ülés

Ha a gyermek ülve előredől, a vállak előrecsúsznak, a fej előre hajlik, és a hát alsó része beesik, az a tartáshibák klasszikus jele. Kezdetben csak a képernyő előtt észrevehető, de ha nem figyelünk rá, a hibás mozgásminták a mindennapi életben is megjelenhetnek, és izomegyensúly-zavart okozhatnak.

Rövid figyelem-és mozgásminták videojáték közben

Figyelje meg, hogy gamer gyermeke mennyire képes változtatni a testhelyzetén játék közben. Ha mindig ugyanabban a görnyedt pozícióban ül, vagy nehezen áll fel, ez figyelmeztető jel lehet. A rövid, de rendszeres mozgásblokk beiktatása játék közben segít fenntartani a rugalmasságot és az izomegyensúlyt.

Terület	Típus	Fő ok	Következmény
Nyak	Előre eső fejtartás	lefelé nézés, statikus nyaki flexió	nyaki fájdalom, fejfájás
Váll	Előre billenés	kerekített váll, izomrövidülés	vállfájás, lapockainstabilitás
Hát	Fokozott kifózis	előre dőlt ülés	domború hát, fáradékonyság
Gerinc	Flat back, scoliosis	ülő testhelyzet, egyoldali terhelés	derékfájdalom, aszimmetria
Végtag	Hamstring-rövidülés	ülés, kevés mozgás	medence-dőlés, fájdalom
Kéz	RSI-tünetek	ismétlődő mozdulatok	zsibbadás, gyulladás, alagút szindróma

Interaktív gyorsteszték és ellenőrző listák

A gyorsteszték célja, hogy szülőként könnyen és gyorsan felmérhesse gyermekének mozgásszervi állapotát. Ezek a tesztek nem helyettesítik a szakmai vizsgálatot, de segítenek a problémák korai felismerésében és abban, hogy még időben konkrét, preventív lépéseket tegyen. A tesztek egyszerűek, rövid idő alatt elvégezhetők, és a PDF vagy online verzióban **kitölthető jelölőnégyzetek** formájában interaktívak.

Nyaki görbület ellenőrzése

A nyaki görbület korai jelei gyakran észrevétlenek maradnak. A teszthez kérje meg gyermekét, hogy álljon háttal a falhoz, a sarkai, feneké és válla érintse a falat, a feje pedig legyen egyenes. Figyeljük meg, hogy oda tudja-e érinteni a tarkót is a falhoz, vagy csak akkor, ha enyhén hátra hajtja a fejét?

- Ha a nyak enyhén előre tolódik, de a vállak és a hátvonal nagyjából egyenes, a görbület még normál tartományban van, érdemes azonban figyelni a testtartásra játék közben.
- Ha a fej és a vállak előredőlnek, és a felső hát enyhén kiemelkedik, ez már a testtartás romlására utal. Rövid nyújtásokat és egyszerű erősítő gyakorlatokat javasolt beiktatni.
- Ha jelentős görbület látható, és a fej előre hajlik, mindenképp érdemes szakemberhez fordulni, mert hosszú távon izomegyensúly-zavarhoz és fájdalomhoz vezethet.

„Banyapúp” vizsgálat

A „banyapúp” a felső hát kiemelkedése, ami a görnyedt tartás következménye lehet. A teszthez kérje meg gyermekét, hogy álljon Önnek oldalt és figyelje meg, ha előre és hátra hajtja a fejét akkor,

- a háti és nyaki szakasz egyenletes, nincs kiemelkedés, a tartás megfelelő;
- ha enyhe kiemelkedés látható mikor hátra hajtja a fejét, ez figyelmeztető jel lehet, a rendszeres nyújtás és a mélyerősítő gyakorlatok segíthetnek a probléma megelőzésében;
- ha jelentős púp alakul ki, nem egyenesedik ki akkor sem, ha hátra hajtjuk a fejet és vastagabbá válik ott a bőr és kötőszövet, mindenképp forduljon szakemberhez, mivel ez már tartáshibát és izomegyensúly-zavart jelezhet.

Hamstring hajlékonyság teszt (állva)

A hátsó combizmok feszsége a sok ülés következménye lehet. A teszthez kérje meg a gyermeket, hogy álljon egyenesen, lábak vállszélességben, majd hajoljon előre nyújtott lábakkal, és próbálja megérinteni a talajt. Ügyeljen, hogy a térdek ne hajoljanak be!

- Ha könnyen eléri a talajt, le tudja tenni a tenyerét, az hajlékonyságra utal.
- Ha csak a lábujjhegyét vagy a bokáját éri el, a hamstring enyhén feszes, érdemes rövid nyújtó gyakorlatokat beiktatni a mindennapokba.
- Ha nem éri el a talajt, csak térdig tud nyújtózni, a feszség jelentős, rendszeres nyújtás és erősítő gyakorlatok végzése javasolt, és ha szükséges, szakember bevonása ajánlott.

Tartás- és ülésellenőrző

A tartásellenőrzés során a szülő figyelheti a gyermek ülését játék közben. Kérje meg, hogy üljön le a számítógéphez, és figyelje meg, hogy a hát egyenes-e, a vállak előre dőlnek-e, a fej előre van-e tolva.

- Ha a testtartás szimmetrikus, a gerinc vonala egyenes, a vállak és a fej természetes helyzetben vannak, a tartás megfelelő.
- Ha a hát görnyed, a vállak előre dőlnek, vagy a fej előrehúzódik, érdemes rövid nyújtásokat és törzserősítő gyakorlatokat beiktatni a napi rutinba.
- Ha a gyermek folyamatosan előredől, és a tartáshiba állandósult, mindenképp javasolt szakemberhez fordulni.

MEGOLDÁSOK ÉS GYAKORLATOK

A gyermekek mozgásszervi problémái nem feltétlenül igényelnek azonnali szakember tudásával támogatott beavatkozást, ha időben felismerjük őket, és rendszeresen alkalmazzuk a megfelelő nyújtó és erősítő gyakorlatokat. A következő gyakorlatok célja, hogy a játék öröme mellett a gyermek teste is egészséges maradjon, a tartáshibák, a nyaki és háti feszültségek, valamint a feszes hamstring izomzat kezelése érdekében.

Nyaki és háti görbület kezelése

A nyak és felső hát izmainak erősítése és mobilizálása segít a görbület korrigálásában, valamint a tartás javításában.

- **Nyakmobilizáció:** A gyermek üljön egyenesen, majd lassan döntse a fejét jobbra, majd balra, mintha a vállát próbálná érinteni. Ismétlje 5-10 alkalommal mindkét irányban, miközben ügyeljen a lassú, kontrollált mozgásra.
- **Hátemelés kis súllyal vagy saját testsúllyal:** A gyermek feküdjön hasra, karok a test mellett, majd emelje meg enyhén a talajról a felső testét, úgy, hogy tekintetével lefelé néz, homlok párhuzamos marad a talajjal. Tartsuk ki 3-5 másodpercig, majd engedjük vissza, és ismétljük 8-10 alkalommal. Ez az egyszerű gyakorlat erősíti a felső hát izmait és javítja a testtartást.

Banyapúp (felső hát kiemelkedés) korrigálása

A banyapúp kialakulása a felső hát és a vállöv gyengeségére utal. A gyakorlatok célja az izmok erősítése és a görnyedt tartás ellensúlyozása.

- **Lapocka összehúzása:** Ülés közben vagy állva a gyermek húzza össze a lapockáit, közelítve azokat a gerinchez. Közben nyújtózzunk fejtetővel, húzzuk be az állat. Tartsuk 3-5 másodpercig, majd lazítsunk. Ismétljük 10-15 alkalommal, naponta többször.
- **Cicahát-kutyahát:** négykézláb helyzetben domborítás és homorítás, úgy, hogy az egész gerinc részt vegyen benne a medencétől a nyaki szakaszig. Ismétljük tízszer egymás után.

Hamstring (hátsó comb) nyújtása állva

A feszes hamstring izomzat korlátozza a hajlékonyságot és növeli a sérülésveszélyt. A nyújtás segít a rugalmasság helyreállításában:

- **Háton fekvő helyzetben:** egyik láb nyújtva a talajon, míg a másik lábat húzzuk hashoz majd onnan nyújtjuk fel a levegőbe. Sokat segít, ha egy heveder vagy öv segítségével nyújtjuk ki a lábat.
- **Láblendítés előre-hátra:** állva, kapaszkodjon meg egy stabil tárgyba, és lassan lendítse előre, majd hátra az egyik lábát. Ez javítja a comb hátsó izmainak rugalmasságát és a csípő mobilitását.

Tartáshibák korrigálása játék közben

A görnyedt ülés és a vállak előrecsúszása gyakori probléma a hosszú ideig tartó játék során. Egyszerű gyakorlatokkal a testtartás javítható:

- **Ülés közbeni figyelmeztetés:** állítsa be a monitor magasságát a gyermek szeméhez, és jelölje ki a „helyes ülés zónát” a széken. Ha a gyermek előredől, a szülő rövid szünetet iktat be.
- **Micro-gyakorlatok játék közben:** Rövid felállás, kar- és törzsnyújtás, sarokemelés, guggolás minden 20–30 perc játék után. Ezek nem zavarják a játékot, de folyamatosan erősítik a törzs izmait és javítják a tartást.

NAPI RUTIN ÉS SZÜLŐI ÚTMUTATÓ

A mindennapi rutin kialakítása kulcsfontosságú a gyermekek mozgásszervi egészségének fenntartásában. Nem szükséges hosszú, bonyolult edzésprogram: a legfontosabb, hogy a gyermek rendszeresen mozogjon, nyújtson és tudatosan figyeljen a testtartására játék közben. A napi rutinba beépített rövid mozgásblokkok, mikro-gyakorlatok és a tudatos ülés, segítenek megelőzni a nyaki görbület, a banyapúp és a feszes hamstring kialakulását, valamint javítják a testtartást és az izomegyensúlyt.

Játék közbeni szünetek

- Minden 20–30 perc játék után érdemes beiktatni egy rövid szünetet, amikor a gyermek feláll, nyújtózik és mozgatja az izmokat. Ez nem zavarja a játékot, de segít a feszültség oldásában. Egy tipikus szünet 2–3 percig tart, és tartalmazhat törzs- és karnyújtást, sarokemelést vagy könnyű guggolást. Ezek az egyszerű mozdulatok javítják a vérkeringést, növelik az izomtónust, és megelőzik a görnyedt tartást.

Reggeli és esti nyújtás

- A reggeli és esti rutinba is érdemes beiktatni rövid nyújtó és mobilizáló gyakorlatokat. Például: a nyak és a váll körüli izmok finom mobilizálása, a hát felső részének aktiválása, a hamstring és a csípő nyújtása. Ezek a gyakorlatok segítik a gyermek izomzatát abban, hogy egész nap rugalmas és erős maradjon, és csökkentik a hosszú ülésből adódó feszültségeket.

Ülés és monitor beállítás

A gyerek ülőhelye és a monitor magassága jelentősen befolyásolja a testtartást. A szék legyen stabil, a lábak érijék a talajt, a monitor legyen szemmagasságban, a vállak lazák és ne előredőlve. Ha a gyermek hajlamos előredőlni, jelölje ki a „helyes ülés zónát” a széken, vagy állítson be rövid figyelmeztető időközöket a szülői felügyelet mellett, hogy a gyermek tudatosan korrigálja a testtartását.

Mikro-gyakorlatok a játék közben

A napi rutin részévé tehető a mikro-gyakorlatok: minden játék szünetben a gyermek végezhet rövid, 1–2 perces gyakorlatokat, például kar- és törzsnyújtást, sarokemelést, könnyű guggolást vagy láblendítéseket. Ezek az apró mozdulatok folyamatosan erősítik a törzs és a hát izmait, javítják a tartást, és megelőzik a feszes combizmok kialakulását. A rendszeres, rövid mozgásblokkok hatékonyabbak és fenntarthatóbbak, mint a ritkán végzett hosszú edzések.

Szülői útmutató

A szülőknek érdemes figyelniük gyermekük testtartását és mozgását a nap során. Amennyiben a gyermek fájdalomra panaszkodik a mozgás során, érdemes beiktatni a fent leírt gyakorlatokat, és szükség esetén szakemberhez fordulni. Fontos a pozitív megerősítés: a gyermekek könnyebben követik a rutint, ha a mozgás szórakoztató és játékos elemekkel van kombinálva.

A **MozgásKlinika** szakértői által kidolgozott rutin és gyakorlatok nemcsak a testtartást javítják, hanem a gyermekek koncentrációját és energiáját is támogatják, így a játék öröme megmarad, miközben a test egészségesen fejlődik. A kamaszkor meghatározó időszak a testi fejlődés szempontjából. A túl sok ülés és a mozgáshiány azonban súlyosan

veszélyezteti a fiatalok mozgásszervi egészségét. A tartáshibák, gerincferdülés, izomgyengeség és krónikus fájdalom már nemcsak az idősebb korosztályt érintik, hanem egyre gyakrabban jelentkeznek a 13–18 évesek körében is.

A megelőzés kulcsa az **egészséges egyensúly**: a tanulás, a digitális eszközhasználat és a szabadidős mozgás arányának tudatos szabályozása. A rendszeres testmozgás, a helyes ülés, az aktív szünetek és a testtartásra való odafigyelés segítenek abban, hogy a kamaszok ne csak mentálisan, hanem fizikailag is egészségesen fejlődjenek.

A mozgás nem csupán a test karbantartása, hanem a **jó közérzet és az egészséges jövő záloga** – ezért mindannyiunk felelőssége, hogy a fiatal generációkat mozgásra és tudatos életmódra neveljük.

Kövess a MozgásKlinika podcastot!

Kövess YouTube csatornánkat az edukációs videóinkért:

<https://www.youtube.com/@MozgasklinikaHu>

Ha mégis inkább bejössz egy MozgásKlinika rendelőbe, itt találod a hozzád legközelebbit:

<https://mozgasklinika.hu/itt-talalsz-minket/>